

БКДМП

Браншова камара на дървообработващата
и мебелната промишленост

Ако не се грижим правилно за гората, рискуваме да я унищожим

Между 50 и 100 хиляди декара гори загиват ежегодно от пожари в България заради липса на ефективно стопанисване и намеса на лесовъдите чрез планирани сечи

Горите са едно от най-големите ни богатства. Те заемат близо 39 % от територията на България, което ни поставя на челно място на Балканите и сред водещите страни в Европа. Важно е да се знае, че тези добре поддържани гори са резултат от дейността на хората.

Садят масово гори след Освобождението

След Освобождението горите заемат едва около 20% от територията на страната, тогава много от тях са изсечени около населените места, а в планините пък не са в добро състояние. Бележитият български лесовъд Константин Байкушев ги определя като „напълно развалени и опустошени“. Близо 130 години по-късно благодарение на неуморната дейност на лесовъдите и с подкрепата на цялото общество горите се развиват изключително много – площта им нараства два пъти повече, а страната ни става водеща по биоразнообразие и съхранена природа.

Как се стопанисва гората?

Това че горските ни ресурси са големи, не означава, че гората няма нужда от грижи. Точно обратното, горите трябва да се стопанисват правилно. Но как да стане така, че не само да съхраним природата, но и да задоволяваме нуждите на обществото? Отговор на това дава лесовъдската наука. Лесовъдството в България е изцяло с екологична насоченост – целта е поддържане на добро здравословно състояние и подобряване качеството на горите. Науката е категорична, че подходящите инструментите за това са различните видове сечи. В резултат на тези лесовъдски мероприятия се добиват обли дървесни материали, изграждат се така необходимите за опазването на горите пътища и се осигурява достъп до планините за хората.

Горскостопански планове – кой ги изпълнява?

Лесовъдските действия се осъществяват на база горскостопански планове, които се изготвят от специалисти – лесоустроители за срок от 10 години, подлежат на обществено обсъждане и се изпълняват от собственика на гората. Горите в България са основно държавни и общински – над 85 %. Неизпълнението на планираните лесовъдски дейности е предпоставка за бъдещи здравословни проблеми за горите, чиито прояви ще наблюдаваме в следващите години. Горите, които не се стопанисват, са по-податливи на пожари, ветроломи и

1303 София, бул. Тодор Александров 73, ет. 6, офис 5

Тел: +359 2 963 42 99

E-mail: v.kostova@timberchamber.com; www.timberchamber.com

БКДМП

Браншова камара на дървообработващата
и мебелната промишленост

снеголоми, нападения от вредители, съхнене. От друга страна това води и до недостиг на обли дървесни материали – за бизнеса и за населението.

Икономически последици

Ако горите не се управляват правилно и липсва грижа, може да се стигне до невъзможност на домакинствата в малките населени места да се отопляват заради липсата на дървесина. Много хора ще загубят поминък и работни места, което пък ще доведе до допълнително обезлюдяване на най-заплашените от това региони. Вследствие на липсата на грижа за гората, приходите в бюджета от горското стопанство и индустрия ще намалее. Съществуват и рискове да се развият незаконни дейности в гората.

Липса на грижа – пожари и унищожени гори

Всички сме свидетели на многобройни горски пожари, обхванали страната в последните години. Те водят до загуба на ценни местообитания, унищожение на значителни горски ресурси, имущество, живи същества. Ежегодно в България между 50 и 100 хиляди декара гори се унищожават напълно или частично от пожари. Основни причини, които не са известни на широката общественост са: липсата на адекватни превантивни мерки в горите като изграждане и поддържане на противопожарни просеки и горски пътища за достъп; поддържане на устойчиви и разнообразни гори чрез редовно провеждане на подходящи лесовъдски мероприятия – различни видове сечи, които осигуряват подходяща структура и максимална адаптираност на дърветата към условията на средата; толериране на дървесни видове, устойчиви на засушаване и пожари в пожароопасните райони; намаляване на горивното вещество (сухата дървесна маса) чрез регулярно отглеждане, особено в горите, които граничат със земеделски площи.

Предпазване от наводнения

Българската гора трябва да изпълнява едновременно много функции - да съхранява биоразнообразието, да подобрява водния баланс на териториите – (*водоохранна функция*), да предпазва от ерозия почвата, а също и от срутища и свалачища прилежащата инфраструктура, да създава условия за рекреация и туризъм. Тя е и единствен източник на обли дървени материали за строителството, индустрията и местното население, предоставя също и редица други недървесни горски продукти като гъби, билки, горски плодове. Служи за надеждно убежище на дивеча. Освен това именно гората фиксира и съхранява дългосрочно въглеродния диоксид, регулира локалния климат и е резервоар на генетично разнообразие. Постигането на баланс между всички тези очаквани от обществото функции на горите е трудоемко, но не е невъзможно. Главни действащи лица в тази трудна задача от един век насам са лесовъдите, които прилагат устойчиво стопанисване на горите.

1303 София, бул. Тодор Александров 73, ет. 6, офис 5

Тел: +359 2 963 42 99

E-mail: v.kostova@timberchamber.com; www.timberchamber.com

БКДМП

Браншова камара на дървообработващата
и мебелната промишленост

Водоохранната функция на гората представлява способността ѝ да намалява относителното участие на онези пера от водния баланс, които могат да имат потенциално вредно въздействие върху прилежащите територии (напр. повърхностния отток води до ерозия). За да изпълняват дълготрайно и в най-голяма степен тази своя функция, горските насаждения трябва да са изградени от здрави дървета, по възможност със смесен състав от подходящи местни видове и да са разнообразни по възраст. Създаването и поддържането на подобни насаждения предполага активна, постоянна лесовъдска дейност, включително и чрез планирани сечи. Ако не се изпълняват горскостопанските планове и ако гората не се поддържа здрава чрез прореждане и прочистване, тя няма да изпълнява добре екологичната и водоохранната си функция. Ще стане точно обратното - сухите, болни дървета са предпоставка за забентване и други поражения по инфраструктурата при наводнения.

Изоставаме с плановете

Тази година изпълнението на годишните планове от страна на държавните горски предприятия е по-слабо дори от това по време на ковид кризата, а вече са видими резултатите от неизпълнението им. Не е ли време държавата да се намеси или пак ще трябва да решаваме проблемите, не преди да са възникнали, а след като вече са факт? [Браншова камара на дървообработващата и мебелна промишленост](#) от няколко години работи упорито върху необходимостта от въвеждане на ясна и ефективна политика за управление на горите. Идеята е да бъде подновен добрия диалог между науката, лесовъдите, институциите и обществото. С тази цел Камарата стартира и кампанията „Заедно за опазване на горите“, която ще предоставя актуална и обективна информация, базирана на данни и мненията на експерти-лесовъди. От нас зависи дали ще оставим гората в добро състояние за нашите деца.

1303 София, бул. Тодор Александров 73, ет. 6, офис 5

Тел: +359 2 963 42 99

E-mail: v.kostova@timberchamber.com; www.timberchamber.com